

Питання трудових відносин за I півріччя 2024 року

Право громадян на працю, заробітну плату, належні та безпечні умови праці визначено Конституцією України.

Відповідно до статей 7 та 8 Закону України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» встановлено місячні розміри прожиткового мінімуму для працездатних осіб у сумі 3028 гривень та мінімальної заробітної плати: з 1 січня – 7100 гривень, з 1 квітня – 8000 гривень; у погодинному розмірі: з 1 січня – 42,6 гривні, з 1 квітня – 48 гривень.

Згідно з вимогами ст. 3¹ Закону України «Про оплату праці» розмір заробітної плати працівника за повністю виконану місячну (годинну) норму праці не може бути нижче розміру мінімальної заробітної плати.

Управління праці та соціального захисту населення міської ради (далі Управління) відповідно до Положення здійснює моніторинг показників заробітної плати на підприємствах, в установах та організаціях всіх форм власності, а також у фізичних осіб-підприємців. В результаті моніторингу, проведеного протягом червня 2024 року на 45 підприємствах, в установах та організаціях громади з загальною середньообліковою чисельністю штатних працівників 7085 чол. встановлено, що середньомісячна заробітна плата штатних працівників за січень-травень 2024 року становила 13410 грн. Темп росту середньої заробітної плати відповідно до аналогічного періоду минулого року складає 127,5 %.

Стан заборгованості з виплати заробітної плати на підприємствах, в установах та організаціях Лозівської міської територіальної громади та стан виплати поточної заробітної плати знаходяться під постійною увагою та контролем міської влади.

Управлінням щотижня проводиться моніторинг стану погашення заборгованості по заробітній платі.

За оперативними даними станом на 1 липня 2024 року заборгованість з виплати заробітної плати на підприємствах, в установах та організаціях Лозівської міської територіальної громади відсутня.

З метою посилення контролю за погашенням заборгованості із заробітної плати, сприяння дотриманню державних гарантій у сфері праці, запобігання проявів «тіньової» зайнятості та підвищення рівня соціальної захищеності найманих працівників при виконавчому комітеті міської ради створені та працюють тимчасова комісія з питань погашення заборгованості із заробітної плати (грошового забезпечення), пенсій, стипендій та інших соціальних виплат та комісія з легалізації робочих місць (далі – комісії). Управління здійснює організаційне забезпечення їх діяльності. Протягом I півріччя 2024 року було проведено по 6 засідань комісій, на яких було заслухано 27 роботодавців з питання рівня оплати праці на їх підприємствах, а також розглядалися питання заборгованості по відшкодуванню пільгових пенсій та ЄСВ.

В Лозівській міській територіальній громаді постійно проводиться інформаційно-роз'яснювальна робота про неприпустимість допуску до роботи працівників без оформлення трудових відносин та належного рівня оплати праці. На даний час, в зв'язку із запровадженням воєнного стану в Україні, ця робота проводиться в дистанційному режимі. За 6 місяців 2024 року роз'яснювальною роботою було охоплено 47 суб'єктів господарювання із загальною чисельністю працюючих 443 чол.

З метою сприяння збереженню існуючих та створенню нових робочих місць Управлінням також проводиться інформаційно-роз'яснювальна робота щодо державних програм, які передбачають надання компенсацій роботодавцям у питаннях працевлаштування: у квітні цього року було розміщено в газеті «Голос Лозівщини», на сайтах Управління та Лозівської тергромади, в соцмережі фейсбук статтю про державні програми фінансової підтримки роботодавців, які облаштовують місця для ветеранів війни з інвалідністю; у травні – на сайтах міської ради та Управління була розміщена стаття щодо особливостей укладання трудового договору з неповнолітніми та використання праці таких осіб.

Збереження трудового потенціалу населення, підвищення якості та конкурентоспроможності робочої сили є одним із пріоритетних завдань в сфері зайнятості населення Лозівської громади. Протягом I півріччя 2024 року структурними підрозділами міської ради, Лозівською філією Харківського обласного центру зайнятості, а також підприємствами, установами та організаціями проводилася системна робота в цьому напрямку.

В Лозівській громаді вживаються заходи щодо забезпечення тимчасової зайнятості населення. З цією метою протягом I півріччя 2024 року було організовано робочі місця для проведення громадських робіт: в Управлінні житлово-комунального господарства та будівництва міської ради, у комунальному підприємстві «Еко-Сан» міської ради та в комунальному некомерційному підприємстві «Лозівське територіальне медичне об'єднання» міської ради. Взяли участь у громадських роботах за цей час 286 чоловік. Фінансування організації громадських робіт передбачено за рахунок коштів бюджету міської територіальної громади та коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття. За цей час на організацію громадських робіт було витрачено 3365,2 тис.грн., в тому числі з Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття – 2811,4 тис.грн., з бюджету міської територіальної громади – 553,8 тис.грн.

Також, у громаді організовано проведення суспільно корисних робіт в умовах воєнного стану, так звана «армія відновлення». Такі роботи протягом I півріччя 2024 року проводилися на 7 підприємствах громади, у тому числі в 2 благодійних організаціях. До суспільно корисних робіт було залучено 478 зареєстрованих безробітних осіб, на фінансування робіт було витрачено 4004,3 тис.грн. за рахунок Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття.

Громадські та суспільно корисні роботи в громаді проводилися за такими видами робіт: ремонт і будівництво житлових приміщень; заготівля дров для опалювального сезону; ліквідація стихійних сміттєзвалищ та облаштування полігонів твердих побутових відходів; упорядкування, відновлення та благоустрій прибережних смуг, мостових споруд та придорожніх смуг автомобільних доріг; надання допомоги Збройним Силам України, іншим утвореним відповідно до Законів України військовим формуванням, населенню, насамперед особам з інвалідністю, дітям, громадянам похилого віку, хворим та іншим особам, які не мають можливості самотійно протидіяти несприятливим факторам техногенного, природного та воєнного характеру; вантажно-розвантажувальні роботи, що виконуються на залізницях тощо.

Створення на кожному робочому місці безпечних умов праці, безпечної експлуатації обладнання, зменшення або повна нейтралізація дії шкідливих і небезпечних виробничих факторів на організм людини і, як наслідок, зниження рівня виробничого травматизму та професійних захворювань – є головною метою охорони праці.

Не зважаючи на збройну агресію російської федерації проти України, підприємства нашої громади зберегли комплексність системи охорони праці та організували її роботу належним чином.

У надважких умовах війни тисячі підприємств продовжують функціонувати, незважаючи на додаткові щоденні ризики та випробування. Для уникнення чи мінімізації наслідків небезпек під час воєнного стану та забезпечення конституційних прав працівників роботодавці вимушені забезпечувати виконання необхідних профілактичних заходів відповідно до обставин, що змінюються.

Стан удосконалення системи управління охороною праці на підприємствах, в установах та організаціях усіх форм власності Лозівської міської територіальної громади знаходиться під постійною увагою міської влади і наразі є надзвичайно пріоритетним питанням.

Управлінням щоквартально проводиться моніторинг стану роботи з охорони праці та стану роботи щодо атестації робочих місць за умовами праці, забезпеченням соціального захисту працюючих, зайнятих у несприятливих умовах праці, на підприємствах, установах та організаціях Лозівської громади.

Для контролю за своєчасним (не рідше одного разу на п'ять років) та якісним проведенням атестації робочих місць на підприємствах громади Управлінням створений реєстр підприємств зі шкідливими та важкими умовами праці, до якого на даний час внесено 79 підприємств, установ та організацій Лозівської міської територіальної громади. Він постійно оновлюється та підтримується в актуальному стані.

Станом на 01.07.2024 чисельність працівників, які працюють у шкідливих умовах праці, становить 2393 чол., з них 733 жінки. Кількість робочих місць, які атестовані, становить 2873, що складає 100 % від загальної кількості робочих місць, які підлягають атестації.

За результатами моніторингу встановлено, що 401 працівнику, підтверджено право на пільгове пенсійне забезпечення, у тому числі: за Списком № 1– 60 особам, за Списком № 2 – 341 особі.

Також встановлено інші пільги та компенсації за роботу у шкідливих умовах праці, а саме: додатковою відпусткою користується 1349 працівників, скороченим робочим тижнем – 253 працівника, доплати за шкідливі умови праці отримують 2020 працівників, 584 працюючих безкоштовно одержують молоко.

Управлінням проводиться моніторинг стану проходження на підприємствах, в установах та організаціях громади попередніх та періодичних медичних оглядів працівників, зайнятих на важких роботах, роботах зі шкідливими чи небезпечними умовами праці або таких, де є потреба у професійному доборі, а також осіб віком до 21 року, за результатами якого встановлено, що за 6 місяців 2024 року попередні та періодичні медичні огляди пройшли 2327 працівників.

У межах повноважень здійснюється контроль та сприяння створенню умов для проведення навчання, підвищення кваліфікації робітників та посадових осіб підприємств, організацій та установ громади. Так, протягом I півріччя 2024 року 509 посадових осіб та 3461 робітник підприємств, установ та організацій пройшли навчання і перевірку знань з питань охорони праці, що становить відповідно 92 % і 96 % до потрібного.

Рекомендується включати до колективних договорів підприємств, установ та організацій в обов'язковому порядку заходи щодо досягнення встановлених нормативів безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, підвищення існуючого рівня охорони праці, запобігання випадкам виробничого травматизму, професійного захворювання, аваріям і пожежам та передбачати кошти на їх виконання.

Кількість запланованих заходів, включених до колективних договорів на 2024 рік склала 444 на загальну суму 8988 тис.грн., з них виконано протягом I півріччя – 183 заходи на суму 6142 тис.грн. Сума коштів на охорону праці, витрачена в розрахунку на 1 працюючого, склала 650 грн.

28 квітня 2024 року в Україні відзначався День охорони праці, який співпадає з Всесвітнім днем охорони праці. У 2024 році він проводився під девізом «Вплив зміни клімату на безпеку та гігієну праці».

У Лозівській міській територіальній громаді з цієї нагоди та з метою підвищення уваги працівників та керівників до питань охорони праці, враховуючи безпекову ситуацію, були реалізовані відповідні заходи.

Управлінням було підготовлено та направлено підприємствам, установам та організаціям громади для ознайомлення та використання у роботі інформацію у вигляді презентації «День охорони праці в 2024 році» з рекомендаціями як відзначати День охорони праці в умовах дії воєнного стану.

Інформація про День охорони праці та про стан охорони праці в Лозівській міській територіальній громаді також була розміщена Управлінням на офіційному сайті міської ради та на сторінках Управління в соціальній мережі фейсбук.

На підприємствах, в установах та організаціях були проведені наради, бесіди та лекції з питань охорони праці, розповсюджувалися листівки і пам'ятки з питань охорони праці тощо.

Управління проводиться облік всіх нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань на підприємствах Лозівської громади, береться участь в проведенні розслідувань у випадках, встановлених законодавством.

У I півріччі 2024 року на підприємствах, в установах та організаціях Лозівської міської територіальної громади сталося 6 нещасних випадків на виробництві, в тому числі 3 зі смертельним наслідком. За цей період було розслідувано та взято на облік 4 нещасні випадки, з яких 2 – визнані пов'язаними з виробництвом, а інші 2 визнані не пов'язаними з виробництвом, так як є випадками природної смерті працівників під час виконання трудових обов'язків.

Також ще 3 нещасні випадки, в тому числі один зі смертельним наслідком, станом на 01.07.2024 знаходяться в стадії розслідування спеціальними комісіями.

Події, що призвели до нещасних випадків, пов'язаних з виробництвом це: падіння потерпілого під час пересування; дія рухомих і таких, що обертаються, деталей обладнання, машин та механізмів.

Основними причинами нещасних випадків, пов'язаних з виробництвом визначено: невиконання вимог інструкцій з охорони праці; особиста необережність потерпілого.

По кожному нещасному випадку підприємствами розроблені відповідні заходи щодо попередження аналогічних випадків, встановлений контроль за їх виконанням.

Протягом I півріччя 2024 року хронічних професійних захворювань з працівниками підприємств, установ та організацій Лозівської міської територіальної громади на облік взято не було.

Управління також здійснює облік нещасних випадків не виробничого характеру та причин їх виникнення на підставі звітів лікувально-профілактичних закладів.

У I півріччі 2024 року було травмовано 2484 жителя громади з причин, не пов'язаних з виробництвом, в тому числі 622 дитини віком до 14 років.

Відповідно до проведеного аналізу причин травматизму не виробничого характеру встановлено, що найчастіше нещасні випадки у побуті супроводжуються падінням потерпілих – 1704 випадки, що складає 69 % від загальної чисельності травмованих.

Управління проводить повідомну реєстрацію колективних договорів підприємств, установ та організацій усіх форм власності Лозівської міської територіальної громади, змін і доповнень до них.

На сьогодні колективний договір поєднує в собі інтереси працівників і роботодавців, оскільки колективний договір представляє збіг інтересів соціальних партнерів. У цьому правова, соціально-економічна та політична роль колективного договору. Особливе значення колективного договору полягає у тому, що з його допомогою можна заповнювати прогалини трудового

законодавства, підвищувати гарантії трудових прав працівників, покращувати охорону праці та соціально-побутові умови, сприяти зростанню продуктивності праці, підвищенню трудової дисципліни тощо.

Станом на 01.07.2024 в Лозівській міській територіальній громаді укладено, зареєстровано та діють 180 колективних договорів. Протягом I півріччя 2024 року в Управлінні пройшли перевірку та повідомну реєстрацію 10 колективних договорів і 37 змін та доповнень до колективних договорів.

У лютому-березні в Лозівській міській територіальній громаді щорічно проводиться двомісячник з укладання колективних договорів. Протягом двомісячника Управлінням надається методична та консультативна допомога сторонам соціального діалогу в організації переговорного процесу.